

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6446/2021
29.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић, Јелице Бојанић Керкез и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Милинковић, адвокат из ..., против тужене „Raiffeisen банке“ a.d., Београд, чији је пуномоћник Коста Даниловић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора о кредиту и стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Ваљеву Гж 73/21 од 19.03.2021. године, у седници одржаној дана 29.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Ваљеву Гж 73/21 од 19.03.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Ваљеву Гж 73/21 од 19.03.2021. године и пресуда Основног суда у Ваљеву П 1821/2020 од 02.12.2020. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев тужиоца за: утврђење ништавости уговорне одредбе из члана 8. став 1. уговора о кредиту бр. ... од ...2008. године, којом је тужилац обавезан да туженој на име накнаде за обраду кредитног захтева плати износ од 50 евра, као и на име провизије за одобрење и администрацију кредита плати износ од 50 евра; обавезивање тужене да тужиоцу на име стицања без основа плати износ од 100 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом по есконтној стопи Европске централне банке, почев од 24.06.2008. године до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године па до коначне исплате са законском затезном каматом, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате и **ОДБИЈА** захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове целог поступка у износу од 27.976,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П 1821/2020 од 02.12.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је утврђено да је ништава одредба из члана 8. став 1. уговора о кредиту од ...2008. године, закљученог између тужиоца и тужене. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу исплати износ од 100 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом

по есконтној стопи Европске централне банке почев од 24.06.2008. године па до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године па до коначне исплате са законском затезном каматом, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати износ од 24.986,00 динара.

Виши суд у Ваљевоу је, пресудом Гж 73/21 од 19.03.2021. године, одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио првостепену пресуду.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права и предложила да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, на основу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку, ради уједначавања судске праксе.

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају су испуњени услови за одлучивање о ревизији тужене, као изузетно дозвољеној, због потребе уједначавања судске праксе, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20).

Из наведеног разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке, донео на основу одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана одредбом члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле ...2008. године уговор о кредиту којим је тужена тужиоцу одобрила кредит у износу од 1.000 евра. Чланом 8. став 1. уговора, тужилац, као корисник кредита, се обавезао да пре пуштања кредита у коришћење, плати туженој провизију у износу од 50 евра на име накнаде за обраду кредитног захтева, као и 50 евра на име провизије за одобрење и администрацију кредита. Основни подаци о депозиту/кредиту уручени тужиоцу 23.06.2008. године које је тужена доставила уз одговор на тужбу, садрже укупан износ накнада и других трошкова које клијент треба да плати у току коришћења кредита у износу од 7.958,91 динар.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиоца усвојили, јер одредба о предметној накнади у понуди за закључење уговора садржаној у прегледу битних елемената отплате кредита не прецизира који су то административни трошкови кредита, у чему се они састоје и зашто се везују за износ кредита, па је по мишљењу нижестепених судова, тужилац, као корисник кредита, у неравноправном положају у односу на банку чије је поступање у супротности са основним начелима уговарања из одредбе члана 12. и 15. Закона о облигационим односима, што предметну одредбу уговора чини ништавом у смислу одредбе члана 103. став 1. Закона о облигационим односима. Због тога је, по мишљењу

нижестепених судова, тужена дужна да тужиоцу исплати износ од 100 евра, на основу одредбе члана 210. Закона о облигационим односима, са припадајућом каматом, у смислу одредбе члана 214. истог Закона.

По оцени Врховног касационог суда нижестепени судови су погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 103. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да је уговор ништав ако је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима, ако циљ повређеног добра не упућује на неку другу санкцију или ако закон у одређеном случају не прописује што друго.

Закон о банкама („Службени гласник РС“, бр. 107/05, 91/10 и 14/2015), који је био на снази у време закључења предметног уговора, у одредби члана 4. став 1. тачка 2. прописује да банка може, између осталог, обављати и кредитне послове – давање и узимање кредита. На основу одредбе члана 42. тог Закона, на уговор закључен између банке и клијента примењују се Општи услови пословања банке која је она дужна да истакне у својим пословним просторијама на видном месту и то најмање 15 дана пре њихове примене. У одредби члана 43. Закона о банкама, прописано је овлашћење Народне банке Србије да пропише јединствени начин обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга и то нарочито по основу депозитних и кредитних послова. Сагласно том овлашћењу, Народна банка Србије је 30.06.2006. године донела Одлуку о јединственом начину обрачуна и објављивања ефективне каматне стопе на депозите и кредите („Службени гласник РС“, бр. 57/06), која је ступила на снагу 01.10.2006. године. Том Одлуком је прописан јединствени начин обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга, нарочито по основу депозитних и кредитних послова, као и ближи услови и начин обавештавања клијента банке.

На основу наведених законских одредби, банка има право на наплату трошкова и накнада банкарских услуга у вези са реализацијом кредита под условом да је у понуди банке садржана врста и висина свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита исказаних у фиксном или процентуалном износу у односу на износ одобреног кредита. Ниједним прописом није предвиђено да је банка дужна да кориснику кредита предочи структуру или спецификацију трошкова.

У конкретном случају, тужиоцу је у предуговорној фази уручен преглед основних података о кредиту који садржи укупан износ накнаде и других трошкова у току одобравања и реализације уговора о кредиту. То значи да је тужилац благовремено обавештен о врсти и висини накнада које падају на његов терет, па предметна одредба уговора о кредиту, закљученог између парничних странака, није ништава у смислу одредбе члана 103. став 1. Закона о облигационим односима. Због тога тужена није дужна да тужиоцу врати износ од 100 евра у динарској противвредности, јер га није присвојила без правног основа, већ на основу пуноважне уговорне обавезе.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је нижестепене пресуде преиначио и одлуку као у ставу другом изреке донео на основу одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Одлуку о трошковима целог поступка, садржану у ставу трећем изреке, Врховни касациони суд је донео на основу одредбе члана 165. став 2. у вези члана 163. став 2., 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, важеће у време предузимања парничне радње ("Службени гласник РС", бр. 37/2021 од 14.04.2021. године) и Таксене тарифе из Закона о судским таксама. Туженој су признати трошкови парничног поступка које је имала у поступку по ревизији, обзиром да је исте определила, тако да јој на име састава ревизије припада накнада у износу од 18.000,00 динара, такса на ревизију у износу од 4.736,00 динара и такса на ревизијску одлуку у износу од 5.240,00 динара.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић